

Rozhovor s Ing. Annou Žovincovou, Ph.D.

1) Jak byste popsala hlavní zaměření své disertační práce a její klíčový přínos?

Disertační práce se zaměřuje na dlouhodobé změny v produkčním rozměru a struktuře českého zemědělství v období od roku 1993 do současnosti. V rámci výzkumu bylo provedeno komplexní porovnání účinnosti tradičních i pokročilých statistických metod modelování časových řad – od klasických trendových funkcí a exponenciálního vyrovňování až po Boxovu–Jenkinsovu metodologii a modely neuronových sítí. Tento postup umožnil zachytit vývoj hlavních zemědělských ukazatelů a identifikovat strukturální změny, které významně ovlivňují současnou podobu sektoru.

Výsledky potvrzují dlouhodobý pokles diverzity osevních ploch, útlum živočišné výroby a zhoršující se soběstačnost zejména v chovu prasat a produkci brambor, ovoce a zeleniny. Práce tak přináší ucelený podklad pro tvorbu agrární politiky, strategické řízení sektoru i pro posuzování účinnosti dosavadních opatření. V době, kdy je zemědělství vystaveno klimatickým změnám, tržním výkyvům a rostoucím nárokům na udržitelnost, představuje přesné statistické hodnocení důležitý nástroj pro odpovědné rozhodování.

2) Co Vás k tomuto tématu přivedlo a proč jste se rozhodla zaměřit se právě na tuto oblast?

Volba tématu byla vedena přesvědčením, že zemědělství je jedním z klíčových pilířů fungující společnosti – zajišťuje potravinovou bezpečnost, podporuje ekonomiku venkova, udržuje krajinu a zprostředkovává vztah k místním zdrojům. V českém prostředí navíc proběhla po roce 1989 a následně po vstupu do Evropské unie výrazná transformace, jejíž dopady se promítají do produkční struktury, diverzity komodit i míry soběstačnosti.

Právě otázky kvality, lokálnosti a udržitelnosti nabývají v současné době na důležitosti. Rostoucí závislost na dovozech v některých klíčových komoditách podtrhuje potřebu porozumět dlouhodobým trendům a identifikovat oblasti, které vyžadují pozornost státní správy, praxe i výzkumu. Cílem práce proto nebylo pouze analyzovat vývoj dat, ale přispět k širší odborné i společenské diskusi o budoucím směřování českého zemědělství a o tom, jak posílit jeho stabilitu a udržitelnost.

3) Co bylo při výzkumu nejnáročnější?

Mezi hlavní výzvy patřilo modelování dlouhých časových řad, které odrážejí nejen produkční změny, ale také politické a tržní zásahy, klimatické podmínky a strukturální zlomy. Jejich identifikace a správné promítnutí do analytických postupů bylo klíčovým krokem celého výzkumu.

Významnou výzvou byla rovněž komparace široké škály statistických metod. Bylo nutné posoudit jejich vhodnost vzhledem k charakteru jednotlivých ukazatelů a přitom zajistit, aby výsledky byly prakticky interpretovatelné pro odbornou veřejnost i pro subjekty z aplikační sféry.

4) *Jaké vidíte možnosti pokračování výzkumu?*

Výsledky práce vytvářejí základ pro další rozvoj predikčních modelů, které mohou být využity při strategickém rozhodování, posuzování účinnosti agrárně-politických opatření či identifikaci ohrožených oblastí produkce a soběstačnosti.

Do budoucna se nabízí využití pokročilých analytických metod v širších souvislostech, například při hodnocení dopadů klimatických změn, stability zemědělských podniků nebo při plánování adaptačních a podpůrných strategií. Důležitou ambicí je také přibližování moderních modelovacích postupů praxi a jejich integrace do běžného rozhodovacího procesu.

5) *Jaké byste dala doporučení současným či budoucím doktorandům?*

Doktorské studium je období, které přirozeně provází střídání úspěchů i pochybností. Je dobré počítat s tím, že náročnější fáze jsou běžnou součástí výzkumu a nejsou známkou neúspěchu. Pomáhá respektovat vlastní tempo, pracovat systematicky a nenechat se odradit tím, že některé kroky vyžadují více času.

Klíčové je vybírat si témata, která mají skutečný odborný nebo společenský přínos. Doktorské studium je dlouhodobý projekt, a proto je vhodné věnovat energii oblasti, která dává hlubší smysl a nabízí prostor pro profesní růst i osobní spokojenost.

Velkou roli hraje také prostředí. Sdílení zkušeností se spolužáky, kolegy nebo školitelem může výrazně usnadnit hledání řešení i udržení motivace.